

עצמית בידא בחמה ליבוביץ
 שנת השבע עשרה
 יז"ל ע"י מוסד חורר והשכלה למבוגרים ולנער
 הסתדרות נשי מזרחי באמריקה
 מהדורה מיוחדת בשביל ההסתדרות הציונית העולמית
 המחלקה לחנוך ותרבות תורניים בגולה

פרק ל"ו

מסעי (תשי"ח)

שאלה כללית:

כל טענת ראשי האבות ממספחות בני יוסף אל משה וכל משאם ומתנם אתו אינה אלא תוצאה ישירה מן המסופר בפרשת פנחס בפרק כ"ז א-י"א. ולמה לא באו ראשי האבות בטענתם מיד אחרי הסברו של משה על ירושת הבת ולמה לא ספרה התורה את דבריהם אלא כאן?

א. טאלות סגנון

(1) הסוה ב. ויאמרו: את אדוני צוה ה' לחת את הארץ בנחלה...
 ואדוני צוה בה' לתת את נחלת צלפחד...

הסבר מה שבת חוסר ההקבלה בין סני חלקי הפסוק:
 בחלק הראשון "ה'" - הנושא; "אדוני" - המוסא.
 בחלק השני "אדוני" - הנושא; "בה'" - המוסא.

(2) ו' זה הדבר אשר צוה ה' לבנות צלפחד.
 כיצד יש לבאר למ"ד של "לבנות" והיכן מצאנו למ"ד זו בחוריה?

ג. טאלות ברס"י

(1) ג' ד"ה ונוסף על נחלות המטה: שהרי
 בנה יורשה והבן מחיחס על
 שבט אביו.

(2) ד' " ואם יהיה היובל: מכאן היה
 ר' יהודה אומר: עתיד היובל
 שיפסוק.
 " " ואם יהיה ה' ובל: כלומר:
 אין זה מכירה שחוזרת ביובל,
 ספירותה אינה חוזרת, ואפילו
 יהיה היובל לא תחזור הנחלה
 לטבטו, ונמצא שנוספה על נחלת
 המטה אשר תהיינה להם.

א) מה הקסי או הקסיים טרצה
 רס"י ל"טב בדבריו אלה?

ב) למה לא אמר רס"י "דא", אלא
 פתח פעמים באותו ד"ה "ואם
 יהיה היובל"?

ג) מה ראה רס"י להאריך בדבריו
 ולהוסיף "ונמצא שנוספה על
 נחלת המטה אשר תהיינה להם"
 והלא דברים אלה הכתוב אומרם
 בפרוט?

א. ואם יהיה היובל... ונוספה נחלתן על נחלת המטה אשר תהיינה להם.

הרכסים לגבעה: וגם הסדות שמכר אביה בחייו יטובו ליד בתו היורשת ונוספה
 נחלתן עוד על נחלת המטה (של בעלה).
 מה הוסיף בדבריו אלה על דברי רס"י? ומה אלצו לפרט כך?

ה. ח' וכל בת יורשת נחלה...

מה מוסיף פסוק זה על קודמיו?

ו. ו' זה הדבר אשר צוה ה' לבנות צלפחד...
 אך לשטפתח מטה אביהם תהיינה לנשים.

בבא בתרא ק"כ א': יש באבות מה שאין בבנים. באבות הוא אומר (ח') "וכל
 בת יורשת נחלה לאחד ממפתח מטה אביה תהיה." "באבות - אין (=כן),
 בבנים - לא (שאסור התחתנות עם שבט אחר הוא רק לדור ההוא ואין זה
 מצוה לדורות. מאי משמע? (מהיכן בפסוק למדו לומר כך?) אמר רבא: "זה
 הדבר" - דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה!

תענית ל' ב': א"ר שמעון בן גמליאל: בחמשה עשר באב הותרו הטבטים לבוא
 זה בזה (פרט בעל תורה חמישה: מבלי לחוט להסבת נחלה) מאי ידורט? -
 "זה הדבר" - דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור הזה.

הסבר מה הם הנמוקים הפורמליים והפנימיים להגבלת אסור זה
 (של התחתנות הבת היורשת עם שבט אחר) רק לדור של כבוט, כל
 זמן שלא התחלקה הארץ?

הטאלות המסומנות ב-א קטות והמסומנות ב-א קטות ביותר, יפתור כל אחד לפי
 הבנתו. טאלות וגם הסדות נא לטלות לנחמה ליבוביץ, המחלקה לחנוך ותרבות
 תורניים בגולה, ת.ז. 92, ירושלים